

A. Cibert

COMPTABILITÉ GÉNÉRALE

Serie Université et technique 7. Dunod Paris, 1967 240 p. Ingen. Ff 18.

door Prof. A. B. Frieling

Blijkens een aanwijzing op de titelpagina is het boek bestemd voor 'Enseignement supérieur aux Instituts universitaires de technologie, Ecoles supérieures de commerce, Ecoles de préparation à l'administration des entreprises'. In het algemeen moet het weinig nuttig worden geacht studieboeken van dit niveau in een vreemde taal hier te bespreken. Er zijn voor mij twee redenen om in dit geval een uitzondering gewenst te achten:

- de originele en bijzonder aansprekende methode die in dit boek wordt toegepast voor het uiteenzetten van de doelstellingen en methodiek van het administreren volgens de methode van het dubbel boekhouden;
- de vrij gedetailleerde behandeling van de administratieve gevolgen van de T.V.A. (Taxe sur la valeur ajoutée = Belasting op de toegevoegde waarde).

Het tweede punt behoeft nauwelijks toelichting, nu een ontwerp van wet tot invoering van een soortgelijke belasting in Nederland bij de Staten-Generaal is ingediend. De bladzijden 169 t/m 181 zijn aan de comptabele verwerking van de T.V.A. gewijd. Kennisgeving daarvan is voor ieder die bemoeienis heeft met de voorbereiding der uitvoeringsvoorschriften en met de voorlichting omtrent de B.T.W. gewenst.

De methode van behandeling maakt het werk geschikt voor ieder met voldoende algemene ontwikkeling, zelfs indien hij nog nimmer iets over boekhouden heeft gehoord. Deze methode heeft een fundamenteel karakter; de grondslagen en de problemen van het boekhouden worden helder en duidelijk besproken, zonder dat meer dan strikt noodzakelijk is het vakjargon ten tonele wordt gevoerd en zonder dat waar ook „foefjes” aan de orde komen.

Het boek leent zich niet voor vertaling in het Nederlands omdat het tekort schiet ten aanzien van de bedrijfseconomische grondslagen en omdat het op specifieke Franse gewoonten en vooral wetgeving is gericht. Dit is te betreuren, omdat - voorzover mij bekend is - in het Nederlands niet een vergelijkbare fundamentele behandeling op dit niveau van het boekhouden bestaat. Naar mij voorkomt

zou een zodanig studieboek, aan Nederlandse opvattingen en verhoudingen aangepast, het verkrijgen van een noodzakelijk inzicht in het boekhouden voor velen aanmerkelijk kunnen vergemakkelijken.

Het boek is in drie delen ingedeeld:

- 1 Les principes fondamentaux de la mécanique comptable
- 2 Les problèmes de la comptabilité
- 3 Enseignements et prolongement de la comptabilité générale.

In de inleiding van deel 1 wordt het boekhouden gedefinieerd als 'la numération des unités en mouvement', waaraan direct wordt toegevoegd 'Notons... qu'en comptabilité, on considérera une situation à un moment donné, et que le mouvement s'observera par rapport à une situation antérieure ou à une situation postérieure à ce moment'.

Achtereenvolgens worden in dit deel dan behandeld:

- de balans; op basis van het model $A - D = S$ ($A =$ actief; $D =$ dettes; $S =$ situation nette);
- de mutaties, het evenwicht, het dubbel boekhouden;
- de rekeningen; de noodzaak van analyseerbaarheid;
- de resultatenrekeningen;
- de organisatie van de berekening van het resultaat (een opmerking: „le'découpage' dans le temps, inévitable, pose en conséquence de nombreux problèmes dus à l'opposition entre
 - * la continuité de la vie de l'entreprise, et
 - * la discontinuité des calculs');
- grondslagen van de boekhoudkundige verwerking.

Het een en ander met schema's en voorbeelden toegelicht.

Deel 2. (Problèmes de la comptabilité) behandelt

- vormen van balanspresentatie;
- waarderingsproblemen;
- de afbakening in de tijd;
- rekeningstelsel;
- comptabele verwerking van de T.V.A.; terwijl er ietwat verloren aanhangt een hoofdstukje van 5 bladzijden over „dépréciation monétaire et réévaluation”.

Voor Nederlandse opvattingen is dit deel het zwakste. De waardering berust op twee „regels”:

- grondslag voor de waardering van een actief zijn de kosten van zijn samenstellende delen;
- de voorzichtigheidsregel: verwachte verlie-

zen wel, nog niet gerealiseerde winsten niet in aanmerking te nemen (zonder dat zelfs een poging wordt gedaan om af te bakenen wanneer winst „gerealiseerd” is).

De behandeling van het rekeningstelsel is onvermijdelijk gestoeld op het „Plan Comptable Général”; zij bevat desondanks een aantal fundamentele punten.

Het derde deel voert een casus ten tonele; in een afzonderlijk hoofdstuk daarvan worden de „interprétation et développement du compte d'exploitation” besproken. Het derde en laatste hoofdstuk van dit deel behandelt

„le cadre cinétique”, waarbinnen gebracht worden: de financieringsgegevens, het budget, de ratio's. Dit hoofdstuk is weinig duidelijk en veel te beknopt om de student een reëel inzicht te verschaffen.

Ondanks de gereleveerde tekortkomingen wordt bestudering van het boek aanbevolen aan allen die met de opleiding voor boekhouden van studerenden met middelbare schoolopleiding belast zijn. De in deel 1 gehanteerde methode en de in deel 3 besproken casus zijn voor een belangrijk deel navolgenswaardig.